

Talousarvio ja
toimintasuunnitelma 2022
sekä taloussuunnitelma
2023–2024

ETELÄ-POHJANMAAN LIITTO
Regional Council of South Ostrobothnia

Etelä-Pohjanmaan liitto

Talousarvio ja toimintasuunnitelma 2022 sekä taloussuunnitelma 2023–2024,

C:98, julkaisuvuosi 2021

ISBN 978-951-766-415-8, ISSN 1237-9948

www.epliitto.fi

Sisällys

MAAKUNTAJOHTAJAN KATSAUS.....	3
1. ETELÄ-POHJANMAAN LIITON TOIMINTA.....	5
1.1 Toiminnan perusta	5
1.2 Luottamushenkilöhallinto	6
1.3 Liiton toimisto	8
1.3.1 Aluekehitys.....	9
1.3.2 Maakuntasuunnittelu	11
1.3.3 Hallinto.....	14
1.3.4 Johtaminen ja strateginen yhteistyö	15
2. STRATEGISET TAVOITTEET	17
3. TALOUSARVIO VUODELLE 2022 SEKÄ TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2023–2024.....	20
3.1 Yleisperustelut ja sitovuustaso	20
3.2 Käyttötalouden kuvaus	20
3.3 Talousarviotaulukot.....	21
3.3.1 Tuloslaskelma.....	21
3.3.2 Investointiosa	22
3.3.3 Rahoitusosa.....	22
4. JÄSENKUNTIEN MAKSUOSUUDET	23

MAAKUNTAJOHTAJAN KATSAUS

Etelä-Pohjanmaan liitto on monenlaisen uuden edessä vuonna 2022. Syksyllä 2021 aloittaneiden luottamushenkilöiden työ pääsee kunnolla vauhtiin. Hyvinvointialueiden perustamiseen liittyvät aluevaalit pidetään alkuvuonna. Ja samoihin aikoihin liiton ruorissa aloittaa uusi maakuntajohtaja.

Aluevaalit eivät vaikuta suoraan maakunnan liiton toimintaan, mutta on tärkeää seurata, miten kahden eri tavalla valitun maakunnallisen luottamuselimen yhteistyö uomansa löytää. Liiton ja hyvinvointialueen tehtävät ovat erilaisia, mutta kyllä niistä paljon yhtymäkohtiakin löytyy – ehkä myös samoja luottamushenkilöitä. Esimerkiksi eteläpohjalaisten hyvinvoinnin parantamiseen liittyvät ratkaisut koskettavat kumpaakin organisaatiota.

Hyvinvointialueiden syntymisen myötä todennäköisesti jo lähivuosina kiihtyy keskustelu liittojen ja valtion aluehallinnon tehtävien yhdistämisestä suorilla vaaleilla valitun maakunnallisen valtuuston alaiseksi. Aika näyttää, miten ja millä tahdilla siinä edetään. Liiton rooli maakunnan kehittäjänä ja suunnittelijana kuitenkin jatkuu tavalla tai toisella. Yhteistä alueellista tulevaisuuden tekemistä ja edunvalvontaa tarvitaan jatkossakin, olipa sitä toteuttava organisaatio millainen tahansa.

Etelä-Pohjanmaalla on monia haasteita selätettävänä. "Painimaakuntana" meidän on otettava niistä niskalenkki, eikä jäätävä matolle makaamaan. Esimerkiksi väestökehitys, osaavan työvoiman riittävyys, koulutuksen vahvistaminen ja tuottavuuden parantaminen vaativat kohentuakseen laajaa maakunnallista yhteistyötä. Liitto on sopiva tarjoamaan sille työlle puitteet kokoamalla toimijat saman pöydän ääreen ja tarjoamalla niin rahoitusta kuin asiantuntijuuttakin kehittämishankkeille.

Vuosi 2022 näyttää olevan koronaelvytyksen vauhdittamana kuumentuvan kasvun aikaa. Se ei kuitenkaan saa sumentaa silmiämme pitkän aikavälin päämääriltä. Niitä on koottu uuteen "Huomisen Lakeus" -asiakirjaan, joka antaa suuntaa Etelä-Pohjanmaan lähivuosien kehittämiselle. Koko alueen yhteinen maakuntastrategia yhdistettynä uuden kokonaismaakuntakaavan valmisteluun, kulttuurin kehittämiseen ja kansainvälistymistoimintojen tukemiseen on liiton keskeisintä työsarkaa yhä elinvoimaisemman kotiseudun rakentamisessa. Näistä lähtökohdista on hyvä ponnistaa vastaamaan jatkuvasti muuttuviin haasteisiin.

Tämä on viimeinen toimintasuunnitelmaan liittyvä alkukatsaus maakuntajohtajan roolissani. Kuluneet reilut 15 vuotta liiton johdossa ovat olleet upeaa ja opettavaa aikaa. Monella osa-alueella Etelä-Pohjanmaa on edennyt mahtavasti, mutta kehittämiskohteita piisaa kyllä tulevillekin vuosille.

Tunnen kiitollisuutta monista hienoista kohtaamisista ja keskusteluista. Alueellamme on toimeliaita ihmisiä ja yhteisöjä, jotka ovat aidosti omistautuneet kotiseutumme kehittämiseen. Etelä-Pohjanmaa ei totisesti ole mikään auringonlaskun maakunta. Täällä on sitä "tekemisen meininkiä", jota muut kadehtivat. Pidetään siitä kiinni jatkossakin!

1. ETELÄ-POHJANMAAN LIITON TOIMINTA

1.1 Toiminnan perusta

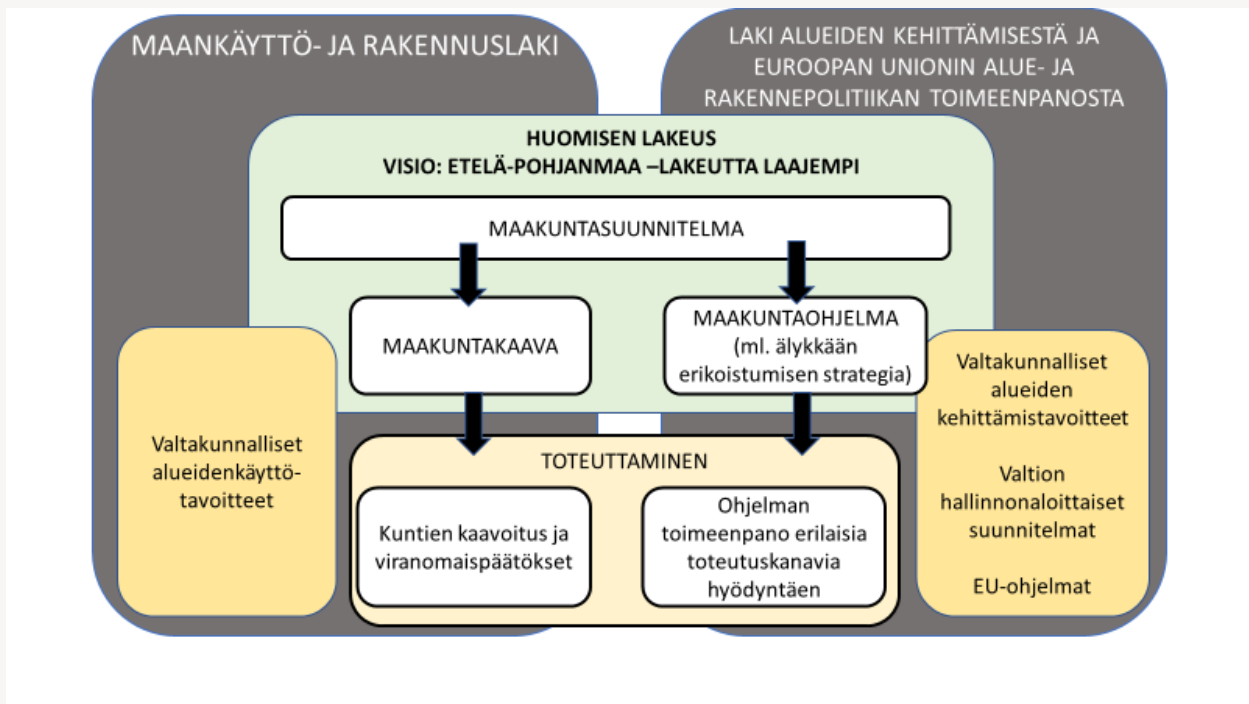
Etelä-Pohjanmaan liitto on 18 kunnan muodostama kuntayhtymä. Lakisääteisenä aluekehitysviranomaisena se vastaa Etelä-Pohjanmaan strategisesta kehittämisestä ja suunnittelusta. Liiton toiminta perustuu jäsenkuntien ja liiton väliseen perussopimukseen sekä alueiden kehittämistä ja alueiden käyttöä koskevaan lainsäädäntöön. Päätöksenteosta vastaavat jäsenkuntien valitsevat luottamushenkilöt maakuntavaltuustossa ja -hallituksessa sekä muissa liiton toimielimissä.

Liitto ohjaa Etelä-Pohjanmaan yhteisen kehittämistahdon muodostamista. Se kokoaa ja sovittaa yhteen maakunnan tavoitteet ja kehittämisnäkemykset sekä työskentelee niiden toteutumiseksi. Liiton toiminta-alueen tavoitteita linjataan maakuntastrategiassa ja maakuntakaavassa sekä muissa liiton valmistelemisissä asiakirjoissa.

Missionsa mukaisesti liitto kehittää maakuntaa yhteistyössä jäsenkuntiensa ja muiden toimijoiden kanssa sekä vahvistaa Etelä-Pohjanmaan kansallista ja kansainvälistä kilpailukykyä ja vetovoimaisuutta. Liitto haluaa olla "maakunnan menestyksen asialla". Toiminnan perustana ovat alueella kansanvaltaisesti hyväksytyt kehittämistavoitteet ja luottamuselinten päätökset.

Tuore Huomisen Lakeus -maakuntastrategia on maakuntavaltuuston hyväksymä (joulukuu 2021) maakunnan kehittämistahdon ilmaisu. Se määrittelee maakunnan tavoitellun tulevaisuuskuvan vuoteen 2050 saakka. Maakuntastrategia sisältää myös maakunnan mahdollisuuksiin ja tarpeisiin perustuvia keskipitkän aikavälin kehittämisen tavoitteita ja toimenpiteitä sekä suunnitelman toimenpiteiden toteuttamisesta. Maakuntastrategiassa huomioidaan niin EU-tasolta kumpuavia kuin kansallisia aluekehittämistä ohjaavia linjauksia.

Maakuntastrategian visio "Etelä-Pohjanmaa – Lakeutta laajempi" pyrkii siihen, että Etelä-Pohjanmaalla on mahdollista rakentaa merkityksellinen elämä kaikille. Visio tavoittelee myös sitä, että maakunnasta löytyy työtä jokaiselle, joka työtä etsii. Kolmanneksi visiolla haetaan Etelä-Pohjanmaalle kasvua kestävyyydestä. Vision toteutuminen edellyttää muutosta ja suurten systeemisten haasteiden ratkaisemista.

Kuva: Maakunnan suunnittelujärjestelmä

1.2 Luottamushenkilöhallinto

Etelä-Pohjanmaan liiton ylintä päätösvaltaa käyttää **maakuntavaltuusto**. Maakuntavaltuutetut ja varavaltuutetut ovat kotikuntiensa kunnanvaltuutettuja. Maakuntavaltuuston kokoonpano määräytyy edellisten kuntavaalien äänijakauman perusteella. Kevään 2021 vaalien perusteella edustettuina ovat seuraavat poliittiset puolueet: Keskusta (22 jäsentä), Kokoomus (14), Perussuomalaiset (11), Sosialidemokraatit (6), Kristillisdemokraatit (3), Vihreä liitto (1) ja Vasemmistoliitto (1). Maakuntavaltuusto hyväksyy maakunnan kehittämistä ohjaavat strategiset suunnitelmat ja toimenpideohjelmat sekä vuosittain liiton toiminta- ja taloussuunnitelman ja talousarvion. Maakuntavaltuusto kokoontuu 2–3 kertaa vuodessa.

Tarkastuslautakuntaan kuuluu viisi jäsentä. Lautakunta vastaa liiton hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä sekä arvioi valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumista. Lisäksi lautakunta valvoo, että kuntayhtymän tilintarkastus toteutetaan hyvän kunnallisen tilintarkastustavan edellyttämällä tavalla. Maakuntavaltuuston valitsema tilintarkastusyhteisö vastaa liiton hallinnon ja talouden tarkastamisesta.

Etelä-Pohjanmaan liiton **maakuntahallituksen** muodostavat maakuntavaltuuston neljäksi vuodeksi valitsemat 13 jäsentä. Maakuntahallituksen kokoonpano

noudattaa vuoden 2021 kuntavaalien poliittista äänijakaumaa maakunnassa ja tasa-arvolakia. Hallituspaikat jakautuvat puolueiden kesken seuraavasti: Keskusta (6), Kokoomus (3), Perussuomalaiset (2), Sosialidemokraatit (1) ja Kristillisdemokraatit (1). Maakuntavaltuuston puheenjohtajisto osallistuu maakuntahallituksen kokouksiin. Lisäksi maakunnan yhteistyöryhmän (MYR) puheenjohtajalle on myönnetty läsnäolo- ja puheoikeus maakuntahallituksen kokouksiin.

Maakuntahallitus valvoo kuntayhtymän etua, edustaa kuntayhtymää ja tekee sen puolesta sopimukset. Maakuntahallitus valmistelee ja tekee esitykset maakuntavaltuustolle keskeisistä strategisista asiakirjoista ja suunnitelmista, liiton toiminta- ja taloussuunnitelmasta sekä muista valtuustokäsittelyyn menevistä asioista. Lisäksi maakuntahallitus vastaa valtuuston päätösten täytäntöönpanosta. Kokouksia se pitää noin kerran kuukaudessa.

Liiton muista pysyvistä toimielimistä päättää valtuusto.

MYR on liiton johdolla toimiva maakunnallinen yhteistyöelin. Maakunnan yhteistyöryhmästä säädetään laissa alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta. MYR:n tehtävänä on aluekehittämistä koskevien suunnitelmien, ohjelmien ja sopimusten valmistelun ja toimeenpanon yhteensovittaminen. MYR on yhteistyöelin, jossa ovat edustettuina alueen kunnat ja maakunnan liitto, ohjelmia rahoittavat tai muutoin MYR:n tehtävien kannalta merkittävät valtionhallinnon edustajat sekä alueen kehittämisen kannalta keskeiset muut tahot. MYR:llä on viranomaisten edustajista koostuva sihteeristö.

Muita liiton johdolla toimivia työryhmiä ovat muun muassa **maakunnallinen liikennejärjestelmätyöryhmä**, jonka tehtävänä on ohjata ja seurata liikennejärjestelmäsuunnitelman (LJS) toteuttamista. **Tulevaisuusryhmä** puolestaan koostuu kuntien, valtion, elinkeinoelämän sekä tutkimus- ja koulutussektorin edustajista. Se seuraa ja analysoi alueellisia kehitysnäkymiä sekä antaa syötteitä viranomaisten ja kehittäjien strategiaprosesseihin ja suunnittelutyöhön. **Pk-neuvottelukunta** välittää elinkeinoelämän näkemyksiä aluekehitysohjelmien toteuttamiseen ja ylläpitää maakuntatason yhteyksiä yritysten ja julkisen sektorin välillä. Neuvottelukunnassa ovat edustettuina Etelä-Pohjanmaan liitto, Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät ja Etelä-Pohjanmaan Kauppakamari.

1.3 Liiton toimisto

Liiton toimisto toimii luottamushenkilöhallinnon alaisuudessa maakuntajohtajan johdolla. Liiton ydintehtävät jakautuvat seuraaviin kokonaisuuksiin:

Aluekehitys

Hankerahoitus

Strategia- ja tulevaisuustyö

Maakuntasuunnittelu

Alueiden käyttö ja liikenne

Kansainvälistyminen

Hallinto

Hallintopalvelut

Kulttuuri

Johtaminen ja strateginen yhteistyö

Tietotuotanto

Viestintä

Edunvalvonta

Toimiston johtoryhmän muodostavat eri kokonaisuuksien johtajat sekä johtoryhmän sihteerinä toimiva hallintosuunnittelija ja viestintäpäällikkö. Etelä-Pohjanmaan liiton toimistossa työskentelee yhteensä 32 henkilöä (18.8.2021), joista 23 on vakinaisessa virka- tai työsuhteessa ja 9 on määräaikaista. Henkilöstö tekee työtään maakuntavaltuuston ja -hallituksen linjausten mukaisesti. Liitossa

noudatetaan tasavertaista henkilöstöpolitiikkaa. Toiminnan tavoitteita ja ajankohtaisia asioita käydään läpi koko henkilöstön kesken vähintään kuukausittain henkilöstökokouksissa ja kahdesti vuodessa suunnittelupäivissä. Lisäksi tehtäväalueet pitävät säännöllisesti omia palavereitaan.

Henkilöstön koulutusta suunnataan erityisesti liiton tehtävien edellyttämään osaamiseen. Henkilöstön työssäjaksamista edesautetaan monipuolisella tyky-toiminnalla ja muilla toimenpiteillä. Työnantaja tukee henkilöstön omatoimista liikunta- ja kulttuuriharrastusta tarjoamalla tyky-seteleitä työkyvyn ylläpitämiseksi ja työviihtyvyyden lisäämiseksi sekä jatkamalla kuntoremonttitoimintaa. Työhyvinvoinnin edistämisessä toimitaan henkilöstösuunnitelman linjausten ja työterveyshuollon toimintasuunnitelman mukaisesti.

1.3.1 Aluekehitys

Hankerahoitus (EU:n alue- ja rakennepolitiikan rahastot, kansallinen rahoitus)

Vuonna 2022 alkaa uuden EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman toimeenpano. Etelä-Pohjanmaan liitto toimii välittävänä toimielimenä ohjelmakaudella 2021-2027 toisin kuin menneellä 7-vuotiskaudella, jolloin välittävän toimielimen tehtävät Länsi-Suomessa liittojen osalta koottiin Pirkanmaan liittoon. Etelä-Pohjanmaan liitto huolehtii siitä, että rahoitus-, maksatus- ja jälkitoimenpidetehtävät hoidetaan hallinto- ja valvontajärjestelmän (HVJ) kuvauksen mukaisesti.

Uusi ohjelmakausi vaatii liiton henkilöstön koulutusta, sillä 1.9.2021 voimaan tulleessa rahoituslaissa on merkittäviä hankkeiden rahoittamiseen ja toteutukseen kohdistuvia muutoksia. Lisäksi liiton henkilökunta informoi, aktivoi ja kouluttaa uuden ohjelmakauden sisällöistä ja käytännöistä Etelä-Pohjanmaan kehittämistoimijoita. Hankerahoitustehtävässä tehdään tiivistä yhteistyötä ELY-keskuksen, Länsi-Suomen maakuntaliittojen sekä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa.

Etelä-Pohjanmaan liitto toimii rahoittajaviranomaisena Euroopan aluekehitysrahaston hankkeissa (EAKR) ja oikeudenmukaisen siirtymän rahaston hankkeissa (JTF). Tavanomaisesti liitoille osoitetaan myös kansallista aluekehitysrahoitusta maakunnan omaehtoiseen kehittämiseen. Rahoitusta suunnataan maakuntaohjelmassa tehtyjen valintojen mukaisesti. Lisäksi Etelä-Pohjanmaan liitto toimii työ- ja elinkeinoministeriön osoittamana rahoittajaviranomaisena kansallisen seutukaupunkiverkoston hankkeissa ja yhdessä teemaverkostohankkeessa.

Uuden ohjelmakauden haltuunoton lisäksi on olennaista, että vanhan ohjelmakauden rahoitus kyetään täysimääräisesti kohdentamaan Etelä-Pohjanmaan toimijoille maakunnan kehittämiseksi.

Aluekehittämisen vastuualueen hankevalmistelutehtävään kuuluu hanketoimijoiden aktivointia, hankehakujen valmistelua, rahoituspäätösten valmistelua sekä hankkeiden ohjausta ja seurantaa. Hankkeiden rahoituspäätökset tehdään HVJ-kuvauksen mukaisesti vastuualueella ja niitä koskeva koonti viedään maakuntahallitukseen, jossa keskustellaan aluekehittämisen tilasta ja kehittämispanostusten suuntaamisesta.

Aluekehittämisen tehtäväalueella on valmisteluvastuu maakunnan yhteistyöryhmän (MYR) ja sen sihteeristön toiminnoista. MYR käsittelee maakunnalliset, merkittävät strategiat ja suurimmat alue- ja rakennepolitiikan rahastojen hankkeet.

Strategia- ja tulevaisuustyö

Aluekehityksen vastuualueella huolehditaan strategisesta aluekehittämisen suunnittelusta ja siihen liittyvien lakisääteisten asiakirjojen laadinnasta, toteutuksesta ja seurannasta. Vuosi 2022 on tuoreen Huomisen Lakeus - maakuntastrategian toimeenpanon ensimmäinen vuosi. Etelä-Pohjanmaan liitto osoittaa hankerahoitusta maakuntaohjelman ja älykkään erikoistumisen strategian mukaisille sisällöille, aktivoi maakunnan kehittämistoimijoita toteuttamaan ohjelman sisällön mukaisia kehittämistoimia sekä nostaa maakunnalliseen keskusteluun tärkeitä kehittämisteemoja. Lisäksi toimeenpanoon liittyy maakunnalle tärkeiden kehittämisasioiden edunvalvontaa.

Yhtä olennaista kuin toimeenpano, on erilaisten strategioiden vaikuttavuus ja seuranta. Aluekehittämisen vastuualueella seurataan maakuntaohjelman toteutumista valittujen indikaattorien, innovaatiotoiminnan tilannekuvan ja toimijoille suunnatun barometrikyselyn avulla. Seurannasta raportoidaan vuosittain liiton luottamushenkilöille.

Uuden aluekehityslain mukaan maakuntien liitot käyvät vuosittain aluekehittämiskeskustelut valtioneuvoston kanssa. Näihin keskusteluihin liittyvää valmistelutyötä koordinoidaan aluekehittämisen vastuualueelta.

Etelä-Pohjanmaan liitto on merkittävä alueellisen tiedon tuottaja ja tulkitsija. Maakunnallista tulevaisuustyötä hyödynnetään alueen kehittämisessä, päätöksenteossa ja edunvalvonnassa. Tulevaisuustyössä valitaan vuosittain muutama tarkemmin tarkasteltava ilmiö, joista tuotetaan aineistoa, herätetään keskustelua ja järjestetään tilaisuuksia. Olennainen osa tulevaisuustyöstä liittyy osaamisen ennakointiin, jossa liitto taustoittaa maakunnallisia tarpeita. Aluekehittämisen vastuualueelta organisoidaan maakunnallisen tulevaisuustyön toimintaa.

Aluekehittämisen tehtäväalue toimii elinvoiman ja osaamisen edistämistehtävissä ennen muuta toimintojen mahdollistajana ja aktivoijana, toimintaedellytysten luojana. Vastuualue tekee tiivistä yhteistyötä elinkeinojen ja osaamisen kehittämiseksi kuntien, ELY-keskuksen ja TKI-toimijoiden kanssa. Vastuualueelta osallistutaan mm. kasvuyrittäjyysfoorumin, omistajanvaihdosfoorumin, pk-

neuvottelukunnan ja useiden muiden toimialakohtaisten yhteistyöfoorumien toimintaan.

1.3.2 Maakuntasuunnittelu

Alueiden käyttö ja liikenne

Alueiden käyttö ja liikenne -tehtäväalue edistää maakunnan elinvoimaisen ja toimivan aluerakenteen ja laadukkaan ympäristön kehitystä. Tavoitteeseen pyritään erilaisin alue- ja yhdyskuntasuunnittelun välineillä. Tehtäväalue laatii ja ylläpitää maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) mukaisia maakuntakaavoja ja edistää niiden toteuttamista. Tehtäväalue vastaa myös maakunnallisesta liikennejärjestelmäsunnittelusta. Suunnitelmien tueksi tehtäväalue tuottaa tietoa yhdyskuntarakenteen, ympäristön ja liikennejärjestelmän tilasta.

Vuonna 2022 käynnistetään Etelä-Pohjanmaan kokonaismaakuntakaavan uudistaminen. Maakuntakaavaa tullaan kehittämään aiempaa strategisempaan suuntaan. Siinä otetaan huomioon maakuntaohjelman tavoitteet ja kansalliset ilmastonmuutokseen ja luonnon monimuotoisuuteen liittyvät sitoumukset, sekä kuntien ja muiden sidosryhmien tarpeet. Maakuntakaavaprosessi sidotaan maakuntavaltuuston toimikausiin siten, että tulevaisuudessa kaavaa uudistetaan tarvittavilta osin valtuustokausittain.

Toimintavuoden aikana Etelä-Pohjanmaan liiton kartta- ja paikkatietopalvelua kehitetään. Sen tunnettuutta lisätään erityisinä kohderyhminä kuntakaavoittajat, konsultit ja hankekehittäjät. Kärkenä on maakuntakaavan valmistelun digitalisointi. Valmisteilla olevaan MRL-kokonaisuudistukseen pyritään vaikuttamaan siten, että maakuntakaavoituksen asemaa ei tulla heikentämään. Tehtäväalue ylläpitää maakunnan kuntakaavoittajien ja rakennusvalvojen aktiivista verkostoitumista ja tiedonvaihtoa.

Ympäristön osalta suurimmat haasteet liittyvät ilmastonmuutokseen ja luonnon monimuotoisuuden köyhtymiseen. Etelä-Pohjanmaalle laaditaan maakunnallinen ilmasto- ja kiertotaloustiekartta, joka valmistuu keväällä 2022. Siinä esitetään konkreettisia toimenpiteitä, jotka lyhyellä tähtäimellä edistävät ilmasto- ja kiertotaloustavoitteiden pitkän aikavälin toteutumista maakunnassa. Työ tukee maakunnan strategista suunnittelua ja julkisorganisaatioita. Luonto- ja kulttuuriympäristöjen kehittämisessä toimimme aktiivisesti maakunnallisissa verkostoissa.

Liikennejärjestelmät

Maakunnan sisäisen ja ulkoisen saavutettavuuden kehittäminen ympäristön ja ilmaston kannalta kestävästi on Etelä-Pohjanmaan liikennejärjestelmätyön ydintä. Liikennejärjestelmällä huolehditaan niin ihmisten hyvinvoinnista kuin elinkeinoelämän kilpailukykyä. Liikennejärjestelmien kehittämisessä

panostetaan Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen, kolmen pohjalaismaakunnan ja Länsi-Suomen maakuntien väliseen yhteistyöhön.

Toimintavuoden aikana kehittämisinvestointien suunnitteluvalmiuden kohottaminen on toiminnan painopisteessä. Työssä korostuu maakunnallisen, Länsi-Suomen yhteistyöalueen ja valtakunnallisen suunnittelun välinen yhteistyö. Toimintavuoden aikana jatketaan kolmen pohjalaismaakunnan ja ELY-keskuksen yhteisen liikennekoordinaattorin palvelujen hankintaa.

Tärkeimpänä painotuksena ilmastonäkökulmasta on panostettava edelleen raideliikenteen kehittämiseen kaikilla maakunnan rataosuuksilla. Tämä edellyttää jo päätettyjen investointien lisäksi niin ratainfrastruktuurin, asema-alueiden kuin uusien raideliikenteen toimintamallien kehittämistä.

Toimintavuoden aikana liikenteen edunvalvonnassa painotetaan liikennejärjestelmäsuunnitelmassa määritellyjä kärkihankkeita. Pääradan kehittämisen osalta TEN-T -ydinverkkokäytävän laajennuksen tarjoamien mahdollisuuksien hyödyntäminen on ensiarvoisen tärkeää. TEN-T -suuntaviivauudistukseen pyritään vaikuttamaan. Valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitteluun sekä muuhun kansalliseen päätöksentekoon vaikuttamisessa jatketaan uudenlaisen tietotuotannon ja vaikuttajaviestinnän hyödyntämistä.

Tehtäväalueella edistetään laajakaistayhteyksien rakentamista maakunnassa mm. 1.6.2021 käynnistyneessä Etelä-Pohjanmaan laajakaistakiihdytys-hankkeessa, joka jatkuu 31.5.2022 saakka.

Kansainvälinen yhteistyö

Kansainvälistymisen tehtäväalue toimii yhteistyössä muiden tehtäväalueiden kanssa. Se kokoaa yhteen maakunnan toimijoita ja kuntia sekä tukee niiden kansainvälistymistä. Huomisen lakeus -maakuntastrategian painotukset ja tavoitteet ovat lähtökohtina myös kansainvälistymisen tehtäväalueen työlle.

Euroopan unionin ohjelmakauden 2021–2027 toimeenpanon tukeminen maakunnassa myös kansainvälisen yhteistyön kannalta on vuoden 2022 keskeinen tehtävä. Sitä toteutetaan informaatiotilaisuuksien, rahoitushakuneuvonnan ja mahdollisten koulutustapahtumien kautta yhteistyössä sidosryhmien kanssa.

Yleistä Euroopan unionia koskevaa tiedotustehtävää hoitaa Etelä-Pohjanmaan liitossa toimiva Europe Direct -tiedotuspiste, jonka rahoitus jatkuu tällä hetkellä vuoteen 2025 saakka.

Tiivistä sidosryhmäyhteistyötä tehdään myös Etelä-Pohjanmaan maahanmuutto-ohjelman sisällöntuotannossa ja tavoiteasettelussa. Kansainvälistymisen tehtäväalue koordinoi uuden maakunnallisen ohjelman laadintaa.

Kansainvälistymisen toimintaohjelman jalkautus jatkuu yhteistyössä kuntien ja yrityspalvelu- ja asiantuntijaorganisaatioiden kanssa uuden ohjelmakauden mahdollisuuksia ja resursseja hyödyntäen. Toimintaohjelman toteutumista arvioidaan vuoden 2022 aikana.

Etelä-Pohjanmaan liitto toteuttaa kuutta kansainvälistä Interreg Europe -ohjelman ja yhtä Euroopan komission rahoittamaa hanketta. Kansainvälinen verkostoyhteistyö jatkuu e-Health for Regions (terveysteknologia), ERNACT (digitalisaatio) ja ERIAFF (agro- ja biotalous) -verkostoissa sekä Länsi-Suomen Eurooppa-toimiston (WFEO) kanssa. Etelä-Pohjanmaa on mukana neljässä Euroopan komission Älykkään erikoistumisen maatalous- ja ravitsemusalan teemaverkostossa.

Kansainvälinen hankerahoitus ja -toiminta

Etelä-Pohjanmaan liitto on sitoutunut toteuttamaan vuonna 2022 seuraavia kansainvälisiä hankkeita:

CLAY (*Cross Sector support for Innovative and Competitive Artistic Ceramic SMEs*; Interreg Europe) 05/2023 saakka; edistetään taidekeramiikan ja luovien alojen tuotantoprosessien uudistumista, muotoilua sekä markkinointia, myyntiä ja kansainvälistymistä.

CESME (*Circular Economy for SMEs, jatkohanke*, Interreg Europe) 09/2022 saakka; etsitään ratkaisuja pienten ja keskisuurten yritysten kiertotalouteen, arvioidaan koronapandemian vaikutuksia aiemman hankkeen tuloksiin ja esitellään ja edistetään uusia avauksia, mitä pandemian myötä on syntynyt.

ERUDITE (*Enhancing Rural and Urban Innovation Territories, jatkohanke*, Interreg Europe) 09/2022 saakka; edistetään digitaalisten innovaatioiden ja palveluiden syntymistä maaseutu- ja kaupunkialueille, arvioidaan koronapandemian vaikutuksia aiemman hankkeen tuloksiin ja esitellään ja edistetään uusia avauksia, mitä pandemian myötä on syntynyt.

FINCH (*Financing impact on regional development of cultural heritage valorisation*; Interreg Europe) 11/2022 saakka; kehitetään kulttuuriperinnön suojeluun, hallintaan ja hyödyntämiseen liittyen kevyitä rahoitusinstrumentteja sekä -ratkaisuja, jotka aktivoivat yksityissektoria kehittämään public-private -kumppanuuksia.

FRIDGE (*Development of food industry SME competitiveness for better potentials in growth*; Interreg Europe) 07/2023 saakka; parannetaan ruoka-alan pienten ja keskusuurten yritysten kilpailukykyä ja edistetään niiden kasvua.

INTENCIVE (*INnovation and Technology ENhancing Customer Oriented Health SerVicEs*; Interreg Europe) 07/2023 saakka; edistetään uusien, asiakaslähtöisten terveyspalvelujen ja palveluprosessien syntymistä harvaanasutuilla ja maaseutualueilla terveysteknologiaa hyödyntäen.

PUBLIC LINK (Euroopan komissio, DG Connect), 03/2023 saakka; lisätään valituilla teema-aloilla digitaalisten julkisten palvelujen saavutettavuutta ja edistetään kansalaisten vaikutusmahdollisuuksia niiden suunnittelussa erityisesti uusia teknologioita (lisätty todellisuus, tekoäly, koneoppiminen) hyödyntäen.

EU-tietokeskuksen (Europe Direct) tehtävänä on tiedottaa Euroopan unioniin liittyvistä asioista paikallisesti (EU-rahoitus ja kansainvälistyminen). Tiedottamistyötä tehdään tapahtumissa, artikkeleita kirjoittamalla, Facebookissa ja nettisivuilla tiedottamalla sekä EU-uutiskirjeellä.

1.3.3 Hallinto

Hallintopalvelut

Etelä-Pohjanmaan liiton hallintopalvelujen vastuualue tuottaa talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut, vastaa asiakirjahallinnosta ja kirjaamon toiminnasta sekä huolehtii liiton tietohallinnosta ja siihen liittyvistä tukipalveluista. Liiton päätöksentekoon ja johtamiseen liittyvät kokoushallinnolliset tehtävät ovat myös oleellinen osa hallinnon tehtäväkokonaisuutta.

Hallinnon tehtäväalue ylläpitää ja kehittää tukitoimintoja, jotka mahdollistavat liiton lakisääteisten tehtävien tehokkaan hoitamisen. Tavoitteena on myös valvoa tiedonhallinnan ja talouden riskejä sekä edistää henkilöstön terveyttä, hyvinvointia ja tasa-arvoa.

Palvelut tuotetaan pääosin omana työnä käyttäen apuna ostopalveluja. Merkittävin ulkopuolelta hankittava kokonaisuus ovat talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut, jotka ostetaan Seinäjoen kaupungilta. Tämä tuo merkittäviä taloudellisia säästöjä, tuo varmuutta toiminnan jatkuvuuteen ja lisää asiantuntemusta. Järjestely mahdollistaa myös hallinnon oman henkilökunnan tehokkaamman käytön liiton muun henkilöstön tukitoimintaan.

Tietohallinnossa käytetään ulkopuolista toimijaa tukemaan liiton jokapäiväistä työtä. Tavoitteena on turvata toimivat ja tehokkaat rutiinit sekä valmiudet vastata uusiin tietohallinnon vaatimuksiin.

Kulttuurin kehittäminen ja yhteistyö

Kulttuurin tehtäväalueella tehdään töitä erityisesti kuntien kulttuuritoimintalain tavoitteiden toteuttamiseksi alueen kunnissa. Kehittämisen keskiössä ovat taiteen ja kulttuurin alueellinen saatavuus ja saavutettavuus sekä kulttuurin hyvinvointivaikutusten edistäminen. Tärkeässä roolissa ovat myös kulttuuriperinnön monipuolisen käytön edistäminen ja tunnettuuden lisääminen.

Asetettujen tavoitteiden toteutumista edistetään muun muassa vahvalla viestinnällä, toimijoiden kouluttamisella, kulttuurin rahoitusmahdollisuuksista tiedottamalla sekä kulttuuritoimijoiden toimintaedellytysten tukemisella.

Vuoden 2022 yhtenä tärkeimpänä toimenpiteenä on ensimmäistä kertaa järjestettävä kulttuurifoorumi sekä kulttuurin teemalliset verkostotilaisuudet, jotka tukevat kulttuurin alueellista ja valtakunnallista yhteistyötä. Maakunnallisen kulttuuristategian toteutumisessa keskitytään kulttuurihyvinvoinnin edistämiseen alueellisesti.

Kulttuurin vastuualueella toteutetaan myös opetus- ja kulttuuriministeriön liitolle sekä Seinäjoen kaupungille yhteisesti osoittamaa kulttuurin alueellista kehittämistehtävää. Alueellisella kehittämistehtävällä vahvistetaan kuntien kulttuuritoimintaa sekä luodaan maakuntaan alueellinen taiteen ja kulttuurin välittäjätoimintamalli. Lisäksi tehtäväalueella toteutetaan ja valmistellaan muita mahdollisia maakunnallisia ja kansainvälisiä kulttuurihankkeita.

1.3.4 Johtaminen ja strateginen yhteistyö

Edunvalvonta

Maakunnallista edunvalvontaa tehdään laaja-alaisessa yhteistyössä kuntien ja alueen sidosryhmien kanssa. Edunvalvonnan kärjet tarkistetaan vuosittain ja niiden toteutumista tarkastellaan maakuntahallituksessa 2–3 kertaa vuodessa. Luottamushenkilöitä osallistetaan maakunnalliseen edunvalvontaan aiempaa vahvemmin ottamalla heitä mukaan erilaisiin tapaamisiin sekä tiedottamalla ajankohtaisista asioista liiton luottamuselimille säännöllisesti.

Liiton työntekijät ja luottamushenkilöt pitävät tiivistä ja monipuolisesti yhteyttä alueensa kansanedustajiin sekä päätöksiä valmisteleviin virkamiehiin. Tämän työn tukena toimii liiton toimiston edunvalvontatiimi maakuntajohtajan ja yhteyspäällikön vetovastuulla. Työhön sisältyy vaikuttamista eduskunnassa ja ministerioissa, Euroopan unionin tasolla sekä kansainvälisillä foorumeilla.

Viestintä

Liiton viestinnässä on keskeistä tukea organisaation omalle toiminnalleen asettamia tavoitteita viestinnän keinoin. Perusviestintään kuuluvat päätöksenteosta ja liiton toiminnasta kertovat tiedotteet ja uutiskirjeet. Sosiaalinen media (Facebook, Twitter, Instagram, Youtube ja Kynäälyjä-blogi) tukee ja täydentää muuta viestintää.

Vuonna 2022 keskitytään erityisesti liiton viestintästrategian uudistamiseen ja viestintäprosessien päivittämiseen. Viestinnän kehittämisen tueksi laaditaan mittareita, joilla arvioidaan ja mitataan viestinnän vaikuttavuutta. Viestinnän prosessit arvioidaan ja uudistetaan tarvittaessa. Työn tueksi laaditaan sidosryhmäanalyysi.

Liiton brändiä kirkastetaan monipuolisella ja -äänisellä viestinnällä, joka on visuaalisesti näyttävää ja yhdenmukaista. Viestinnässä tuodaan esiin asiantuntijoita, ja asiantuntijuutta korostetaan myös kaikessa viestinnässä. Verkkopalveluita kehitetään edelleen erityisesti käytettävyyden ja saavutettavuuden osalta.

Tietotuotanto

Liiton tietotuotannon tehtävänä on tuottaa liiton ja sen keskeisten sidosryhmien (esim. kunnat, kuntien ja liiton luottamushenkilöt, kuntien virkamiesjohto, tiedotusvälineet, hankkeet) toimintaa tukevaa tilasto- ja muuta aineistoa. Tätä varten liitto ylläpitää verkkosivujensa yhteydessä olevaa tilasto- ja ennakointitietosivustoa ja toimittaa erillisiin toimeksiantoihin ja tiedusteluihin perustuvaa aineistoa eri sidosryhmille. Liiton uudistettu ennakointi- ja tilastosivusto avattiin keväällä 2021: <https://epliitto.fi/tilastot>

2. STRATEGISET TAVOITTEET

Liitto on määrittänyt talousarviovuodelle 2022 alla olevat strategiset tavoitteet, joiden toteutumisesta raportoidaan sekä maakuntavaltuustolle että -hallitukselle.

1) Tavoite: Alue- ja rakennepolitiikan rahastojen järkevä toimeenpano ja välittävän toimielimen roolin haltuunotto

Mittari / seurantatapa 2022:

- Vanhan EU-ohjelmakauden tehokas loppuunsaattaminen ja Etelä-Pohjanmaalle suunnatun rahoituksen täysimääräinen kohdennus
- Uuteen EU-ohjelmakauteen liittyvä välittävän toimielimen roolin haltuunotto
- Uuden EU-ohjelmakauden käynnistäminen: koulutukset käyntiin, hankehaut auki, rahoituspäätösten valmistelu
- Kansallisen kehittämisrahoituksen tehokas ja joustava kohdentaminen
- Maakunnallisen hankevalmisteluprosessin käynnistys yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa

2) Tavoite: Huomisen Lakeus -maakuntastrategian toimeenpanon aktivointi ja seuranta

Mittari / seurantatapa 2022:

- Hankerahoituksen suuntaaminen maakuntaohjelman ja älykkään erikoistumisen strategian mukaisille sisällöille
- Maakunnan kehittämistoimijoiden aktivointi toteuttamaan strategian sisällön mukaisia kehittämistoimia
- Maakuntastrategian sisältöjen nostaminen maakunnalliseen keskusteluun ja tulevaisuustyön tarkemmin tarkasteltaviksi teemoiksi
- Maakuntaohjelman seurantaraportti, jossa seurataan maakuntaohjelman toteutumista valittujen indikaattorien, innovaatiotoiminnan tilannekuvan ja toimijoille suunnatun kyselyn avulla

3) Tavoite: Kokonaismaakuntakaavan uudistaminen

Mittari / seurantatapa 2022

- Maakuntakaavan selvitysten valmistuminen
- Osallistumis- ja vuorovaikutustilaisuuksien määrä

4) Tavoite: Maakunnallisen ilmasto- ja kiertotaloustiekartan valmistuminen

Mittari / seurantatapa 2022

- Tiekartan hyväksyminen maakuntahallituksessa

5) Tavoite: Maakunnan saavutettavuuden parantaminen

Mittari / seurantatapa 2022

- Liikennejärjestelmäsuunnitelman mukaisten liikenneverkon ja liikennejärjestelmän toimenpiteiden ja hankkeiden käynnistyminen
- Maakunnassa käynnistyvät uudet raide- ja tieverkon kehittämissuunnitelmat
- Haetut ja läpimenneet kiinteiden laajakaistayhteyksien kehittämishankkeet maakunnassa

6) Tavoite: Liiton edunvalvonnan jämäköittäminen

Mittari / seurantatapa 2022

- Uusien luottamushenkilöiden kytkeminen aiempaa vahvemmin liiton edunvalvontatyöhön virkajohdon ja yhteyspäällikön tuella
- Liiton edunvalvontatoimenpiteiden ja niitä koskevan viestinnän säännöllinen tarkastelu sisäisessä edunvalvontatiimissä
- Edunvalvonnan kärkein päivittäminen maakuntahallituksessa alkuvuonna 2022 sekä niiden toteutumisen seuranta ja raportointi maakuntahallituksen kokouksissa kahdesti vuodessa
- Säännölliset tapaamiset kansanedustajien kanssa (Etelä-Pohjanmaa, Vaasan vaalipiiri, Länsi-Suomi)

7) Tavoite: Euroopan unionin uuden ohjelmakauden kansainvälisten rahoitusohjelmien hyödyntämisen edistäminen

Mittari / seurantatapa 2022

- Järjestetyt uutta ohjelmakautta koskevat informaatiotilaisuudet ja niiden osallistujamäärä
- Järjestetyt koulutustilaisuudet ja niiden osallistujamäärä
- Uuden ohjelmakauden resursseilla rahoitetut Älykkään erikostumisen ohjelman mukaiset kehittämishankkeet

8) Tavoite: Etelä-Pohjanmaan kansainvälistymisen toimintaohjelman toteuttaminen ja arviointi

Mittari / seurantatapa 2022

- Ohjelmassa kuvattujen toimenpiteiden määrällinen toteutuminen
- Ohjelman toteutumisen laadullinen arviointi
- Etelä-Pohjanmaan maahanmuutto-ohjelman laadinta ja ohjelman toimenpiteiden käynnistymisen tukeminen

9) Tavoite: Etelä-Pohjanmaan kulttuuristrategian toteuttaminen ja kulttuurin kuntayhteistyön kehittäminen

Mittari / seurantatapa 2022

- Käynnistetyt toimenpiteet ja hankkeet, jotka toteuttavat maakunnallista kulttuuristrategiaa
- Kuntayhteistyön ja verkostojen kehittämiseen liittyvät koulutukset ja tilaisuudet sekä viestintään liittyvät toimenpiteet

10) Tavoite: Liiton viestintästrategian uudistaminen ja viestintäprosessien päivittäminen

Mittari / seurantatapa 2022

- Sidosryhmäanalyysin valmistuminen
- Liiton viestintäprosessien arvioiminen ja päivittäminen
- Uudistetun viestintästrategian valmistuminen ja jalkauttaminen
- Median ja sosiaalisen median automatisoidun seurannan käyttöönotto

11) Tavoite: Henkilöstön osaamisen ja työhyvinvoinnin tukeminen

Mittari / seurantatapa 2022

- Toteutetut osaamisen kehittämistarpeiden kartoitukset
- Koulutuksiin osallistumiset
- Työhyvinvointikyselyt joka toinen vuosi
- Yhteistyöneuvottelut työterveydenhuollon kanssa
- Liikunta- ja kulttuurisetelien hyödyntäminen
- Henkilöstön yhteistapaamiset
- Toteutuneet kehityskeskustelut

3. TALOUSARVIO VUODELLE 2022 SEKÄ TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2023– 2024

3.1 Yleisperustelut ja sitovuustaso

Kuntalain mukaan kuntayhtymän toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota, johon on sisällytettävä käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää valtuusto. Talousarvio muodostuu Etelä-Pohjanmaan liiton toiminta- ja taloussuunnitelmasta. Talousarviossa esitetään talouslukujen lisäksi toiminnalliset tavoitteet sekä niiden toteuttamiseksi osoitetut henkilöstö- ja talousresurssit talousarviovuodelle.

Etelä-Pohjanmaan liiton talousarvioehdotus vuosille 2022–2024 sitoo talousarviovuoden 2022 osalta maakuntavaltuustoa toimintatulojen ja -menojen tasolla. Talousarvioehdotus ei sisällä investointeja, joten investointiosaa ei esitetä.

3.2 Käyttötalouden kuvaus

Käyttötalousosan toimintatuloista jäsenkuntien maksuosuudet vuonna 2022 ovat yhteensä 2 800 135 euroa. Summa säilyy vuoden 2021 tasolla. Jäsenkuntakohtaiset maksuosuudet määräytyvät verovuoden 2020 kunnallis-, yhteisö- ja kiinteistöverokertymien suhteen mukaisesti. Taloussuunnitelmavuosina 2023 ja 2024 kuntien maksuosuuksia tarkastellaan talousarvioprosessin yhteydessä.

3.3 Talousarviotaulukot

3.3.1 Tuloslaskelma

	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatulot	3 070 825	3 169 139	3 189 139
Myyntitulot	2 800 135	2 884 139	2 884 139
Maksutulot	0		
Tuet ja avustukset	269 690	270 000	290 000
Muut toimintatulot	1 000	15 000	15 000
Toimintamenot	3 283 277	3 288 955	3 322 834
Henkilöstömenot	2 017 777	2 037 955	2 058 334
Palvelujen ostot	886 500	886 500	900 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	43 000	40 000	40 000
Muut toimintamenot	336 000	324 500	324 500
Toimintakate	-212 452	-119 816	-133 695
Rahoitustulot ja -menot	1 000	1 000	1 000
Korkotulot	1 000	1 000	1 000
Muut rahoitustulot			
Korkomenot			
Muut rahoitusmenot			
Vuosikate	-211 452	-118 816	-132 695
Poistot ja arvonalentumiset			
Sumu-poistot			
Arvonalentumiset			
Satunnaiset erät			
Satunnaiset tulot			
Satunnaiset menot			
Tilikauden tulos	-211 452	-118 816	-132 695
Rahastojen lisäys(-) tai vähennys (+)			
Tilikauden yli-/alijäämä	-211 452	-118 816	-132 695
Kertynyt yli-/alijäämä	1 356 298	1 237 482	1 104 787

3.3.2 Investointiosa

Talousarvio vuodelle 2022 ja taloussuunnitelma vuosille 2023 ja 2024 eivät sisällä investointeja, joten investointiosaa ei laadita.

3.3.3 Rahoitusosa

VARSINAISEN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN KASSAVIRTA	TAE 2022	TS 2023	TS 2024
Tulorahoitus	-211 452	-118 816	-132 695
Vuosikate	-211 452	-118 816	-132 695
Satunnaiset erät			
Tulorahoituksen korjauserät			
Investoinnit	0	0	0
Käyttöomaisuusinvestoinnit			
Rahoitusosuudet investointeihin			
Käyttöomaisuuden myyntitulot			
Käyttöomaisuuden vars. myyntitulot			
Käyttöomaisuuden vars. myyntivoitot/-tappiot			
NETTOKASSAVIRTA	-211 452	-118 816	-132 695

4. JÄSENKUNTIEN MAKSUOSUUDET

KUNTA	VEROTULOT 2020				MAKSUOSUUS 2022(yht.)	MAKSUOSUUS 2021 (yht.)	MUUTOS	
	Kunnallis verot	Yhteisö verot	Kiinteistö verot	Yhteensä			€	%
ALAJÄRVI	25 511 914	2 144 319	1 926 849	29 583 082	117 810,19	117 475,02	335,17	0,29
ALAVUS	29 759 928	2 809 528	2 502 368	35 071 824	139 668,28	141 341,59	-1 673,31	-1,18
EVIJÄRVI	6 732 802	673 954	693 330	8 100 086	32 257,38	32 245,22	12,16	0,04
ILMAJOKI	39 060 135	1 763 724	2 439 983	43 263 842	172 291,77	166 473,37	5 818,39	3,50
ISOJOKI	5 527 657	805 392	580 821	6 913 870	27 533,45	24 707,23	2 826,22	11,44
ISOKYRÖ	13 852 106	675 505	835 341	15 362 952	61 180,65	60 959,56	221,10	0,36
KARIJOKI	3 557 445	328 834	258 620	4 144 899	16 506,44	15 850,87	655,57	4,14
KAUHAJOKI	38 875 140	4 008 689	3 272 279	46 156 108	183 809,78	180 881,95	2 927,83	1,62
KAUHAVA	47 211 794	3 489 718	3 670 084	54 371 596	216 526,73	217 143,64	-616,91	-0,28
KUORTANE	9 894 960	825 894	825 063	11 545 917	45 979,88	44 226,96	1 752,93	3,96
KURIKKA	59 870 560	3 867 578	4 150 564	67 888 702	270 356,58	260 735,83	9 620,75	3,69
LAPPAJÄRVI	8 124 436	648 159	703 324	9 475 919	37 736,43	38 765,42	-1 028,99	-2,65
LAPUA	45 581 828	2 323 310	2 774 253	50 679 391	201 823,08	208 057,53	-6 234,45	-3,00
SEINÄJOKI	226 354 206	16 433 552	23 795 426	266 583 184	1 061 627,57	1 077 742,23	-16 114,66	-1,50
SOINI	5 009 825	721 658	526 222	6 257 705	24 920,37	24 309,60	610,77	2,51
TEUVA	14 829 774	978 978	1 002 177	16 810 929	66 947,01	66 192,91	754,10	1,14
VIMPELI	8 758 197	666 773	722 605	10 147 575	40 411,20	41 335,36	-924,17	-2,24
ÄHTÄRI	17 419 938	1 464 406	1 894 394	20 778 738	82 748,21	81 690,70	1 057,51	1,29
YHTEENSÄ	605 932 645	44 629 971	52 573 703	703 136 319	2 800 135	2 800 135,00		

www.epliiitto.fi

Kampusranta 9 C / PL 109 / 60101 Seinäjoki

ETELÄ-POHJANMAAN LIITTO

Regional Council of South Ostrobothnia